

Presence of diabetes mellitus and steatosis is associated with liver stiffness in a general population: The Rotterdam study

Edith M. Koehler, Elisabeth P.C. Plompen, Geoffrey N.L. Schouten, Bettina E. Hansen, Sarwa Darwish Murad, Pavel Taimr, Frank W.G. Leebek, Albet Hofman, Bruno H. Stricker, Laurent Castera, Harry L.A. Janssen.

Hepatology 2016; 63: 138-147.

Στόχος της παρούσης εργασίας ήταν να μελετηθεί ο επιπολασμός και οι παράγοντες που σχετίζονται με την ηπατική ίνωση στο γενικό πληθυσμό. Ο προσδιορισμός της ηπατικής ίνωσης έγινε μέσω της ελαστογραφίας ήπατος σε μια μεγάλη και καλά χαρακτηρισμένη σειρά ατόμων με ηλικία ≥ 45 έτη στα πλαίσια της μελέτης Rotterdam. Σε όλους τους συμμετέχοντες πραγματοποιήθηκε υπερηχογράφημα κοιλίας και ελαστογραφία ήπατος. Ως όριο σημαντικής ίνωσης ορίστηκε η τιμή ηπατικής ακαμψίας (liver stiffness measurement, LSM) ≥ 8.0 KPa.

Μεταξύ 3041 ατόμων (μέση $\pm$ SD ηλικία, 66 ± 7.6 έτη) με αξιόπιστο προσδιορισμό ηπατικής ακαμψίας, οι 169 (5.6%) είχαν σημαντική ίνωση (LSM ≥ 8.0 KPa). Η πολυπαράγοντική ανάλυση ανέδειξε ότι η ηλικία (OR: 2.40; 95% CI: 1.72-3.36; $P < 0.001$), η τιμή ALT (OR, 1.24; 95% CI: 1.12-1.38; $P < 0.001$), το κάπνισμα (OR, 1.77; 95% CI: 1.16-2.70; $P = 0.008$), το μέγεθος σπληνός (OR, 1.23; 95% CI: 1.09-1.40; $P = 0.001$), η παρουσία θετικού αντιγόνου επιφανείας του ιού της ηπατίτιδας Β (HBsAg) ή αντισωμάτων έναντι του ιού της ηπατίτιδας C (anti-HCV) (OR, 5.38; 95% CI: 1.60-18.0; $P = 0.006$) και η συνδυασμένη παρουσία σακχαρώδη διαβήτη (ΣΔ) και στεάτωσης (OR, 5.20; 95% CI: 3.01-8.98; $P < 0.001$) συσχετίστηκαν με την παρουσία σημαντικής ίνωσης (LSM ≥ 8.0 KPa).

Η πιθανότητα παρουσίας σημαντικής ίνωσης αυξανόταν με τη δεκαετία ηλικίας των συμμετεχόντων, κυμαινόμενη από 1.4% (0.9-3.6) σε συμμετέχοντες ηλικίας 50-60 ετών στο 9.9% (6.8-14.5) σε συμμετέχοντες ηλικίας > 80 ετών.

Οι συμμετέχοντες με συνύπαρξη ΣΔ και στεάτωσης είχαν την υψηλότερη πιθανότητα παρουσίας σημαντικής ίνωσης [17.2% (12.5-23.4%)], η οποία δεν αυξανόταν με την ηλικία στη συγκεκριμένη υποομάδα.

Συμπερασματικά στην παρούσα εργασία, σημαντική ίνωση ανιχνεύθηκε στο 5.6% του γενικού πληθυσμού με ηλικία ≥ 45 έτη και συσχετίστηκε ισχυρά με την παρουσία στεάτωσης και ΣΔ, οπότε λαμβάνοντας υπόψη τη γήρανση του πληθυσμού και την αυξημένη επίπτωση ΣΔ και στεάτωσης, η ηπατική ίνωση μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό πρόβλημα υγείας στο άμεσο μέλλον.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/hep.27981/full>

Νικόλαος Κ. Γατσέλης